

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

REZOLIUCIJA DĖL ĮVYKIŲ BALTARUSIJOJE KELIAMOS GRĖSMĖS EUROPOS BRANDUOLINEI SAUGAI

2020 m. rugsėjo 22 d. Nr. XIII-3291
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

būdamas susirūpinęs dėl Baltarusijos Respublikos teisėsaugos struktūrų ir specialiųjų tarnybų kiekvieną dieną naudojamo smurto prieš taikius protestuotojus ir kitus visuomenės atstovus;

matydamas, kad, šalyje augant politinei įtampai, slapta, be visuomenės ir ekspertų kontrolės, neveikiant branduolinės saugos priežiūros institucijoms, nesilaikant tarptautinių branduolinės saugos reikalavimų, vykstant branduolinių objektų statybą vykdančių darbuotojų protestams, tęsiami neteisėti branduolinės elektrinės paleidimo darbai;

atsižvelgdamas į grėsmę, kurią viso Europos žemyno gamtai ir žmonėms kelia neatsakinga branduolinės energetikos plėtra;

primindamas, kad viešumoje ne kartą buvo pasirodę faktų apie gausius ir įvairiapusių branduolinių objektų statybos reikalavimų pažeidimus statant Baltarusijos atominę elektrinę;

primindamas, kad Baltarusijos atominės elektrinės tiek vietovės parinkimo procedūros, tiek statyba neatitinka tarptautinių branduolinės saugos standartų, o 2020 m. liepos 30 d. Baltarusijos valdžia pakeitė teisinį branduolinės saugos reguliavimą, atverdama kelią eksploatuoti tarptautinių saugos standartų neatitinkančius branduolinius įrenginius;

būdamas susirūpinęs dėl to, kad neturint atitinkamų leidimų 2020 m. rugpjūčio 7 d. pradėtas krauti branduolinis kuras į Baltarusijos atominės elektrinės pirmąjį reaktorių ir pradėti parengiamieji jo paleidimo darbai,

ragina Baltarusijos valstybines branduolinės saugos institucijas nedelsiant nutraukti Baltarusijos atominės elektrinės eksploatavimo parengiamuosius darbus – veiklą, kuri yra visiškai nepriimtina esant dideliame šalies politiniam nestabilumui;

prašo Europos branduolinės saugos reguliavimo institucijų grupę (ENSREG) imtis visų priemonių stabdyti Astravo atominės elektrinės reaktorių veiklos pradžią tol, kol nebus

išsklaidytos visos abejonės dėl šios elektrinės statybos ir pasirengimo eksploatavimui atitikties tarptautiniams branduolinės saugos reikalavimams;

ragina Rusijos, kaip šalies, kurią taip pat paveikė 1986 m. įvykusi Černobylio atominės elektrinės avarija, pilietinę visuomenę, atominės energetikos, civilinės saugos specialistus daryti įtaką savo valstybės institucijoms siekiant stabdyti Astravo atominės elektrinės reaktorių paleidimą ir taip sumažinti branduolinės katastrofos grėsmę;

reiškia susirūpinimą dėl nuolatinio Baltarusijos visuomenės veikėjų, siekiančių viešumo su Astravo atominės elektrinės statyba susijusiais klausimais, persekiojimo ir neteisėto įkalinimo, kaip antai 2020 m. rugsėjo 7 d. sulaikyta ir 5 paroms įkalinta viena didžiausių Orhuso konvencijos specialistų Baltarusijoje Irina Suchij, ir ragina nedelsiant paleisti neteisėtai sulaikytus asmenis bei deramai kompensuoti jiems padarytą žalą;

pažymi, kad įgyvendinant Lietuvos Respublikos būtinųjų priemonių, skirtų apsisaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, įstatymą elektra iš Baltarusijos į Lietuvos Respublikos elektros rinką negali patekti ne tik tiesiogiai, bet ir iš *Nord Pool Spot* Latvijos prekybos zonos, bei ragina Europos Sąjungą kuo greičiau pritarti Lietuvos principinei pozicijai dėl šios elektros nepatekimo į Europos Sąjungos valstybių narių rinkas;

kartoja nuostatas, išreikštas Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. rugpjūčio 18 d. rezoliucijoje Nr. XIII-3281 „Dėl padėties Baltarusijos Respublikoje po suklastotų Prezidento rinkimų“, kuria Seimas kreipėsi į Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos Tarybos, Europos Komisijos, Europos Parlamento vadovus, Europos Sąjungos ir NATO valstybių narių nacionalinius parlamentus ir vyriausybes ragindamas nepripažinti 2020 m. rugpjūčio 9 d. Baltarusijoje suklastotų rinkimų rezultatų, o Aliksandro Lukašenkos teisėtu Baltarusijos vadovu ir pakvietė reikalauti naujų, skaidrių ir demokratines procedūras atitinkančių Baltarusijos Respublikos Prezidento ir parlamento rinkimų.

Seimo Pirmininkas

Viktoras Pranckietis